

USUS E VERSU V.

(1) Jehovæ Deo nostro, tanquam Creatori, conferri nequit creatura ulla. Quid ergo præter has superest; quid idola, nisi humani cerebri figmentum & nihilum; 1. Cor. VIII, 4. vel damonia? c. X, 20.

(2) Suprema Dei Sedes, seu imperium in universa absolutum, requirit à nobis cultum devotissimum, vi primæ tab.

(3) Huc Sedes Messie ad Patris dextram: Pf. CX, 1. VIII, 6. Joh. V, 27.

USUS E VERSU VI.

(1) Providentia Dei ad humillima quæque extenditur, adeoque etiam ad passeres, pilos &c. Matth. X, 29. seqq.

(2) Tam in cœlis quàm in terrâ, dantur & humilia & grandia: differunt hæc creatura & mole, & virtute; dantur necessaria, dantur superflua, &c.

(3) Nihilominus à Deo inspiciuntur singula, adeo ut & sciat, & curet, v. g. nivem, pluviam guttas, &c. Sirac. I, 2. Job. xxxvi, 27. xxxviii, 28.

USUS E VERSU VII.

[1] Ereptionis è pulvere sunt modi varii.

(2) Nemo inopum desperet: nemo

[3] Modum, media, tempus locumve emergendi Deo præscribat, imò

(4) Si in pulvere & sterquiliniò sit permanendum ad extremam usque horam cum Lazaro (Luc. XVI, 20.) patientissimè id Deo suo committat.

(5) Humilitati quilibet ex animò studeat: 1. Pet. V, 5.

PSALMI CXIV. DISPOSITIO.

Miracula ornant exodum. Exitus ex Ægypto.

Recolitur hic, ad stimulandum paschale gaudium,eductio Dei miraculosa, ubi (1) educti: Israel, domus Jacob: (2) terminus à quò: Ægyptus, populus barbarus: vers. 1. (3) eductorum dignitas: sunt facti sanctum Dei peculium: vers.

2. (4) Concomitantia: (a) fuga maris: (b) Jordanis recessus: vers. 3. (c) montium colliumque motus: vers. 5. 6. (5) Causa principalis: Deus Jacobi omniumque Dominus præsens: vers. 7. (6) Concluditur consequente, eductio- nis aquæ ex petra: vers. 8.

PSALMUS CXIV.

EXPLICATIO VERSUS I.

כצא in egredi:) i. e. dum egrederetur, putà tot præviis miraculis, tam insperatò ac subitò, tantò cum coetu, ubi ne unicus in tot myriadibus æger, &c. Psalm. CV, 37.

ממצרים ex Ægyptò:) regnò scilicet alioquì potentissimò, cuius tamen vis omnis sufficere non poterat ad retinendum ulterius contra Dei verbum tantam mancipiorum turbam.

בית יעקב domus Jacob:) per epexegetin iidem designantur, qui modo voce Israel; cuiusmodi phraseologiam vidimus quoque Psal CV, 6. 19. 23. venit Israël in Ægyptum & Jacob peregrinatus est in terra Cham. Per domum autem metonymicè domus incolæ; vel familia aut posteritas, designatur, sicut in profanis etiam dicitur domus Saxonica, Austriaca &c.

A Luc. XVIII, 14. Matth. XX, 12. Rom. IX, 31. Jes. XIV, 13. &c.

USUS E VERSU VIII.

[1] Sedere cum magnatibus, honoris quidem est peculiaris, verum ingentis simul periculi atque laboris.

(2) Dantur hujusmodi fastigia tam in statu ecclesiastico, quam politico. dantur afflictæ hujusmodi personæ passim, qualis erat Mose, (ein sehr geplagter Mann:) Num. XII, 13.

[3] Quisque tamen præbere se nitatur ingenuum, ingenuo principalique Spiritu gubernatum. v. Prov. VIII, 17.

(4) Nemo hujusmodi promotiones cæca adscribat fortuna casuive.

(5) Nemo promotus per ingritudinem obliviscatur status pristini.

USUS E VERSU IX.

(1) Sterilitas conjugii adversitatum haut postrema.

[2] Fœcundat solus Deus, ut uxor fiat mater, & non sobolis quidem unius, sed filiorum plurium, imò gaudiò repleta: quod ad Conjugii spectat honorem, præ cælibatu impuro.

(3) Sterilitas, inopia quavis alia antecedens, tanto magis commendat fœcundationem cælitus concessam & subsequenter: 1. Sam. II, 6.

(4) Status, tam ecclesiasticus & politicus, quàm æconomicus, divini regiminis evidentia semper habuit monumenta.

(5) De fœcundatione ecclesie lege Jes. LIV, 1. Gal. IV, 27.

B

C

מעם ex populo:) i. e. ex visceribus veluti Ægyptiorum, qui eosdem deglutiverant, secundum Rabbi Abni & R. Simon, in midr. Tillim.

לעו barbaro:) ita Vulgatus, Pagninus, Picfator. vide (1. Cor. XIV, 11.) item Chaldaus; מַעֲמַנָּה בְּרַבְרָא à populo peregrini sermonis. ita Junius. haut dubiè ad exprimendum regimen, cuius indicium Patach sub עַם. Exprimitur autem à Campense per populum alterius, quàm quæ ipsi loquerentur, lingue. quo cum paria ferè habet R. Nathan. in Concord. quod significet דְּבַר לְשׁוֹן אַחֵר sermonem in lingua alia. itemque Kimchi in comment. qui tamen vix possibile censet, quin Ægyptiorum linguam calluerint, cum tot annos inter eos consumserint: ad minimum pars illa Israëlitarum, quæ inter ipsos habitabat serviebatque illis, novit Ægyptiacè loqui, reliquis in terra Gosen sibi tributâ manentibus, Ebræaque suâ linguâ utentibus. confer Psalm. LXXXI, 7. de lingua